

De penis inferni fo. ciii.

processum temporis de oculis vnus dñati ereret: q̄ sit aqua toti⁹ mūdi. **¶** Cui⁹ p̄batio est: qz illa aqua ē finita: aqua aut̄ totius mundi est finita.

¶ Quarto est inferno penarū vniuersitas. Sūt enī q̄dā dicere volētes q̄ in inferno vniuerse ptes hoīs / tā corpis q̄ aīe post diē iudicii erūt ī igne. qz dī in **Mat.** Timete eū qui post q̄ occiderit: pōt corpus et aīam p̄dere in gehēnam ignis. **¶** Hūc aut̄ videm⁹ q̄ homo nō posset sine maxio tormēto ignē in pre vnī⁹ digiti sustinere per vnā horā. quātus ergo erit dolor: quando totus homo ardebit in igne. **¶** Unde in signū istī⁹ maiorimi doloris dicit saluator frequēter in euāgelio. **¶** Ibi erit fletus ⁊ stridor dentium.

¶ Quinto ⁊ vltimo iste pene infernales erūt iutiles ⁊ infructuose. **¶** Pena eī p̄ntis vite breuis est / leuis ⁊ fructuosa: sed futura est lōgissima ⁊ grauissima / ⁊ infructuosa: qz si dñat⁹ flendo / tantū de lachrymis emitteret / quātū est de aqua in mari: nō sufficeret ad lauā dum maculā vnus pctī mortalis. **¶** Erūt tamē ītra se penitētiarū agētes: ⁊ preangustia spūs gemētes: vt dī **Sapiētē.** ⁊ tñ infructuose. qz in inferno erit stimulu⁹ penitētis: nulla tñ erit correctio volūtatis. **¶** Exemplū de sancto patre q̄ orauit p̄ dyabolo ⁊ rñsione dñi / ⁊ oblinatōe dyaboli. **¶** Et hec de penis inferni dicta sufficiāt

¶ De glia paradysi. l. ca.

Post tractatus de penis inferni

sequitur vltio videre de glia paradisi. **¶** Nec enī ē finis vltime diete: qz finis ē oīm desideriorū de qua ad p̄s tria sūt dicēda. **¶** Saloz impreciabilis.

¶ Decor inestimabilis: **¶** **¶** Primo igit honor infrāgibilis. **¶** isti⁹ gl'e celestis

est valor impreciabilis. quia dñs ysa. lxxiii. **O**culus nō vidit de⁹ / absq̄te: que p̄parasti diligētib⁹ te. Et illō hebre. **P**rie cor. ii. **O**cul⁹ nō vidit / nec auris audivit nec in cor hoīs ascēdit q̄ p̄paravit de⁹ diligētibus se. **V**alor aut̄ isti⁹ gl̄ie celestis attēdit: in hoc q̄ ita care de⁹ vēdit eā suis amicis. **C**ōsistit enī petro martyris crucis: paulo p̄stitit decollationē capitis. **E**st aut̄ verissimū ⁊ certū: q̄ de⁹ nō decipiet unū amicorū suorū ⁊ qd̄ plus est: ip̄e xp̄s enut gl̄iam illam pro amicis sub tormento ⁊ ignominia crucis. **E**st enī certissimū q̄ deus pater non decipiet unigenitū filium suum / in emendo illud regnū. **A**um ergo illud regnū tātum p̄stitit filio dei ⁊ aliis eius amicis / certū est q̄ res maxima est: ⁊ impreciabilis valoris. **U**nde dñs. i. cor. vi. **E**mpri enim estis p̄cio magno: glorificate et portate deum in corpore vestro.

Secdo alia illa celestis est decoris inestimabilis. **U**n̄ **E**ccl̄iastici. xliii. **P**ulchritudinē coloris ei⁹: admirabitur sensus. **E**x duob⁹ pōt colligi decor illius regni. **P**rimo ex decore rerum naturalium inferiorū / quas deus vult ita decorare. sicut videm⁹ q̄ ulivū in hyeme apparet vīle: ⁊ postea decoratur in vere et estate. vñ dñs **M**athei. vi. **C**onsiderate lilia agri. ⁊c.

Secdo apparet decor illius glorie ex reb⁹ artificia libus. sicut videm⁹ q̄ ligna / lapides ⁊ metalla per se videntur vilia ⁊ quasi terra: sed efficiuntur per artificem pulchra ⁊ splēdida / quando sunt polita ⁊ deaurata. quantum igitur faciet sanm⁹ artifex / cuius sapiētia est infinita in decorandis amicis suis beatis in illa celesti gloria? **I**deo dñs **M**athei. vi. **S**i fenus agri qd̄ hodie est ⁊ cras in elibanū mittit deus sic vestit: **Q**uo magis vos modice fidei?

Tercio gloria celestis est honoris insupabilis. Quod probatur ex quattuor.

Primo quia omnes sancti erunt reges / sue voluntatis omnipotentes ut dicit **Bernardus**. **Jo** de **Dat. xv.** Venite benedicti patris mei: percipite regnum quod vobis paratum est ab. 7c.

Secundo quia omnes erunt filii charissimi et heredes dei / et eos heredes christi. ut dicit ad **Ro. viii.**

Tercio quia erunt omnes quasi domini: christus etiam in propria persona honorabit eos. quia dicit **Luce. xii.** Precinget se. s. christus: et transiens ministrabit illis et faciet illos discipulorum. Sicut filius regis consuevit in propria persona seruire: quando vult multum suos nobiles honorare.

Quarto quia omnes erunt dii. sicut dicitur in psalmo. **Ego dixi dii estis: et filii excelsi omnes.** Et hoc quia diuinitas erit in sanctis ex multitudine vel magnitudine dilectionis / que transformat amantem in amatum: ut dicit **Augustinus.** Et phis dicit. Unusquisque talis est: quale est dilectum. Si autem terram diligis: terra es si autem deum diligis / quid dicam: deuseris. non audeo dicere ex me: sed per scripturas que dicit. **Ego dixi: dii estis et filii excelsi omnes.**

Item in illa celesti curia considero alta tria. scilicet.

Locum summe gloriosum.

Sextum summe speciosum.

Fructum summe copiosum.

Quoniam primo igitur in illo celesti regno est locus summe gloriosus. quia quilibet sanctus erit in loco in quo est ipse dei filius. quia dicit **Job. iii.** Ubi sum ego: illic et minister meus erit.

Secundo in illo celesti regno est sancti speciosum vel corona. quia dicit in psalmo. de quolibet sancto. **Posuisti in capite eius coronam de lapide precioso.** **I**ste lapis est margarita illa quam qui inuenit: vendit omnia / et emit eam

et dicit Mathei. xiii. Et nota q̄ duplex ē corona san-
ctoꝝ. s. aurea / r aureola. Aurea d̄r p̄miū substantiale
q̄d̄ consistit in trib⁹. s. in visione dei clarissima / in frui-
tione suauissima / in tētionē securissima. De qua dicit
Eccliasici. xlv. Corona aurea sup̄ mitrā eius / q̄ ē ore
natus pontificū. Et oēs sancti nō solū erūt reges oī
potētes sue volūtatis: sed etiā crūt sacerdotes r pon-
tifices: offerētes deo semp̄ sacrificiū laudis. Et iō d̄r
apocalypsis. v. Fecisti nos deo regnū r sacerdotes.

Alia corona d̄r aureola. i. cornula parua. r ista aureo
la scōꝝ doctores d̄r quedā gloriā accidētalis q̄ debet
sc̄tis rōe opis excellētis. datur ei trib⁹ generib⁹ oꝝ
Dat̄ enī virginib⁹: r hec est florea. Datur martyrib⁹
r hec est gēmea. Doctorib⁹: r hec est stellea. Aureola
florea dat̄ Xginib⁹: qz honore virginītatis flozuerūt
Enī d̄r in psal. de Xgine virginū x̄po r agno quē vir-
gines sequūtur. Gloriā r honore coronasti eum.

Aureola gēmea datur martyrib⁹ qz istar lapidis for-
tissimi r preciosi fuerūt. Unde d̄r in psal. Posuisti in
capite eius coronam de lapide precioso.

Aureola stellea datur doctorib⁹: qz celestia docuerūt
Unde d̄r **Dasi. xii.** Qui docti fuerint: fulgebūt quasi
splēdor firmamētī. r qui ad iusticiā erudierūt multos
quasi stelle in ppetuas eternitates. Et de muliere gl̄i-
osa d̄r apo. xii. q̄ erat amicta sole / et luna sub pedib⁹
eius: r in capite ei⁹ corona stellaz duodecim. **M**ulier
amicta sole / est aīa doctoris iusticie r sapie diuine q̄ est
in caritate. r luna sub pedib⁹ ei⁹: qz affectiones q̄ per
pedes figurātur / habēt plenā pietatē que per lunam
itelligit̄ / que est valde humida. Corona stellaz figāt
aureolā doctoꝝ. Enī r erāt stelle duodeci i corona: qz
duo denari⁹ numerus abūdans est: in quo itelligit̄ q̄

De glia paradysi fo. cv.

doctrina sacre scripture est abundantissima omis iusticie. sicut fuit doctrina xpi / qui fuit doctor doctorum de cuius doctrina dicit in **Mat.** Nisi abundauerit iusticia vestra plus quam scribarum et phariseorum: non intrabitis in regnum celorum. Peccatores autem et reprobi qui in mundicia castitatis non abundant ut virgines nec fortes / nec perseverantes fuerunt in amore christi sicut martyres. nec vitam portaverunt in ore ut doctores: aureolam non habent. Et quia gratiam dei hic non habuerunt. idcirco aureolam gloriam substantialis premi non habebunt. et sic omni corona aurea et aureola carebunt. quod aliud erit: nisi quod pro loco corone eterne felicitatis / coronabuntur corona eterne calamitatis. iuxta illud quod dicitur ysa. xxii. Coronas coronabit te tribulatio de **Tercio** in illa celesti gloria benedicta erunt fructus optimi et uberrimi. **Ubi** nota quod in sacra scriptura inveniuntur tres fructus differentie. scilicet. Fructus crucis triumphalis

¶ Præterea igitur sunt
duodecim fructus
crucis et passionis christi.

Fructus gratie spiritalis,
Fructus glorie immortalis. et quilibet
est in quaduplici numero.

Primus fructus est demonum expugnatio. quia abstulit eis totum mundi principatum. **Iuxta** illud quod dicitur **Joh. xii.**

Hunc princeps mundi huius eicietur foras.

Secundus fructus est carceris inferni fractio. unde psal. **Atque** tollite portas principes vestras: et eleuamini. etc.

Tercius fructus est mortuorum et peccatorum suscitatio. **Ubi** dicitur **Prime** ad cor. xv. Sicut in adam omnes moriuntur: ita et in christo omnes uiuificabuntur.

Quartus fructus est captiuorum redemptio. **Ubi** i. cor. vi.

Ampti enim estis pretio magno: glorificate. etc.

Quintus fructus est: iniquatorum mundatio. **Ubi** apo. i.

Dilexit nos et lauit nos: in sanguine suo.

Sextus fructus est cecorum illuminatio **Unde ysa. xxxv.**
Tunc aperientur oculi cecorum.

Septimus fructus est tepidorum et frigidorum calefactio
vñ psal. Non est qui se abscondat a calore eius.

Octavus fructus est deformium et turpium decoratio. vñ
in psal. Asperges me yfopo et mundabor lauabis me
et super niuem dealabor.

Honus fructus est sitibundorum vel sitientium potatio et res
creatio **Joh. vi.** Sanguis meus vere est potus.

Decimus fructus est peccatorum placatio. **Uñ Hebre. xii.** Accessi
sistis ad sanguis aspersionem melius clamantem quam abel cla
mauit vindictam. **Iurta** quod dicitur **Gen. iiii.** Ecce vox san
guinis fratris tui abel clamat ad me de terra. scilicet iusticiam
et vindictam peccati. sed sanguis christi clamat melius. scilicet
miseriam. quia peccatores deo patri reconciliavit.

Unde decimus fructus est ianue paradysi apertio. **vñ gen.**
xxviii. Non est hic aliud nisi domus dei et porta celi / que scilicet
facta est apta in apertione lateris christi. **Eodem** namque tempore
apta est porta paradysi / domino. scilicet moriente: que clausa fue
rat adam preuaricante in hora nona.

Duodecimus fructus est hereditatis celi adquisitio et confirma
tio. quia ut dicitur **Mat. xxvi.** **Hic** est sanguis novi testame
ti. **In** veteri testamento sanguine offerbantur terrena. in
sanguine autem novi testamenti. id est passionis / offerunt heredi
tas eterna **De** isto fructu multiplici dicitur in psal. **Et** erit
sacerdos christi tanquam lignum quod plantatum est super decursus
aquarum. id est gratiarum abundantiam / que sine mensura fuerunt
in christo. quod fructum suum dabit in tempore suo. id est in tempore mortis
sue sacratissime et benedice.

Secundus sunt duodecim fructus gratie spiritualis / de quibus
dicitur **Gal. v.** **Fructus** autem spiritus sunt / caritas / gaudium
pax / patientia / longanimitas / bonitas / benignitas / man

Glorie paradysi fo. cvi

suetudo/fides/modestia/trinētia/castitas **Et** de istis
duodeci fructib⁹ dictū est supius in tractatu de fructi-
bus spūs sancti: ideo nichil ad presens addemus.

Tertio sunt duodecim fructus glorie immortalis.

Prim⁹ fruct⁹ est sanitas absq; infirmitate psal. **Qui**
sanat omnes infirmitates tuas.

Secūdus fructus est iuuetus sine senectute. vñ psal.

Renouabis vt aqle iuuetus tua. i. xpl. qz in etate xpl
id est. xxii. ānoꝝ semp manebit sancti. vt dicit apl's

Ephe. iiii. Donec occurrām omnes in virū pfectū in
mensuram etatis plenitudinis christi.

Tertius fruct⁹ est satietas sine fastidio. vñ psal. **Fas-**
tiabor: cum apparuerit gloria tua.

Quart⁹ ē libertas sine fuitute. vñ Ro. viii. **Creatura**

liberabit a fuitute corruptōis i libertatē gl'e filioꝝ dei

Quintus fruct⁹ est pulchritudo absq; deformitate. vñ
apl's. **Reformabit** corpus huilitatis nre cōfiguratus

corpore claritatis sue.

Sextus erit ipassibilitas vñ immortalitas. vñ ysa. xxv.

Precipitabit dñs mortem in sempiternum.

Septim⁹ erit abūdantia sine idigētia. **Uñ dñ deutz.**

viii. **Reuū oim** abundantia perfrueris.

Octauus est pax sine perturbatione.

Non⁹ erit securitas absq; timore. **De his duob⁹** dicit

ysa. xxxii. **Sedebit** popul⁹ me⁹ i pulchritudie pacis ⁊
in tabernaculis fiducie. ⁊ in requie opulenta.

Decimus erit cognitio absq; ignorantia. **Unde** apl's

Prime cor. xiii. **Eidem⁹** nñc per speculū in enigma-
te: tunc autem facie ad faciem.

Undecim⁹ est gloria sine ignominia. **Unde** apl's ad

Col. iiii. **Cum** christus apparuerit vita vestra: tunc et
vos apparebitis cum ipso in gloria.

Duodecimus est gaudiū sine tristitia. **S**ed de isto gaudio nota quod sunt sex cause precipue que sancti gaudebunt. scilicet loci amenitas / quam possidebunt iocunda societas in qua regnabunt. corporis glorificatio quam habebunt. mundus quem contempserunt. infernus quem euaserunt. **I**sti enim fructus figurantur per duodecim fructus ligni vite quod erat in medio paradisi. ut legitur apoc. xxii. Fructus summe bonos det nobis Christus qui creauit nos in celo.

116 **I**tem in illa celesti gloria consideranda sunt alia tria multum in spiritalibus affectanda. scilicet. **A**menissima ciuitas.

Amantissima societas.

Primo ergo celestis gloria habet amenissimam ciuitatem. **U**nus psalmus. Gloria dicta sunt de te: ciuitas dei. **U**nus nota quod ciuitas ista est gloriosissima specialiter in tribus. **H**abet enim.

Figuram valde speciosam.

Mensuram speciosam

Structuram valde preciosam.

Primo igitur ista ciuitas beata est in figura

valde speciosa. est enim in quadratum disposita et formata ut dicitur apoc. xxi. Ciuitas in quadratum posita et quadrata: figurat soliditatem et securitatem illius regni celestis. sicut videmus quod figura quadrata est solidior quam alia figura. **U**nus lapides consueuerunt quadrari: et postea in edificio collocari. ita etiam summus artifex deus lapides suos. id est. viros suos et electos suos consueuit quadrare quadratura virtutum. scilicet. prudentia / temperantia / fortitudine / et iusticia et sic locare in edificio regni celestis.

Secundo ciuitas ista est in mensura valde speciosa. unde dicitur. **H**er quod ad istam quilibet sanctus in celo empireo habebit locum suum sibi assignatum proprium et specialem / magis speciosum quam sit ab oriente usque ad occidentem. **P**er mensuram istius ciuitatis dicitur apoc. xxi. quod habet stadia duodecim

De gloria paradisi (fo. cvii

milia. Stadium est mēsurā quinquaginta passuum
Quinquagenarius No nūerus in sacra scriptura: res
missionē pctōz sigāt. Quia in quinquagesimo anno
qui dē iubilēus sūm legē fiebat remissio debitorū / r re
uertebat quilibet ad possessionē suas / r ad terrā patrū
suoz. vt dē **Leuitici. xxv.** Beata ciuitas ista bñ mēsu
ratur p stadia / q̄ p̄tinēt vt dictū est passus quinquagi
ta. qz instar iubilēi quinquagesimi anni oībus istius
ciuitatis ciuibus p̄mit⁹ pctā dimittunt / r sic remissis
pctis: ad possessionē suaz r hereditatē eternā ad quā
erāt vel sunt p̄destinati: faciliē reuertunt. Et iō quibz
homo d3 eē sollicitus de pctis suis per p̄nīaz delēdis.
qz alias nō posset eē ciuis regni celestis. qz ibi d̄. s.
Apoc. xxi. q̄ non intrabit in eā aliquid coinquinatū
r faciēs abhōiationē r imundiciā. S3 valde notādū
est q̄ stadia sunt duodecī milia. Per nūerū duodena
rium q̄ est nūerus abūdāns: designatur abundantia
meritorū r bonoz operū / sine qua non est aliq̄s pctuis
ciuiū supnoz. qz dicit saluator **Math. v.** Nisi abūda
uerit iusticia vestra plus q̄ scribarū r phariseoz: nō in
trabitis ī regnū celoz. Iusticia phariseoz erat ī ope
exteriori / nō inferiori v̄tute. qz ex timore erat: nō amo
re. et iō erat nimis stricta. Sicut videm⁹ q̄ timor h3
cor hoīs valde p̄stringere / r amor dilatare. Sū in p̄.
d̄ de v̄tute caritatis. Latū mādātū tui nimis. Per
millenariū aut nūerū / q̄ est vltimus līnes r terminus
numerorū: figuratur elegāter illud celeste premium
q̄ est finis r quies oīm desiderioz. vt dicit **Aug.** Et
in psal. Satiabor cum apparuerit gloria tua.
Tercio illa ciuitas bñissima est in structura p̄cio
sissima. qz dē **apoc. xxi.** q̄ sūdamēta muri ciuitatis sūt
oī lapide pctoso ornata. Ubi notādū est q̄ duodecī

Lapides p̄ciosi noīantur ⁊ ponūtur in edificio huius
ciuitatis. s. iaspis/saphirus/calcedoni⁹/smaragdus/
sardenix/sardius/crisolitus/berillus/thopasius/crī
sopallus/iacictus/ametistus. **I**sti duodeci lapides p̄
ciosi ⁊ fundamētales istius ciuitatis celestis: sigāre
possunt duodecī articulos fidei/q̄ est fundamētū oīs
boni ⁊ p̄miū futuri. vt dicit ap̄ls **Heb. ix.** **F**ides ē spes
randax rex substātia. i. fundamentū eternoꝝ bonoꝝ
Uel isti duodeci lapides fundamētales signāt x̄rutū
p̄fectiōes qb⁹ aīa p̄ grām hic p̄ficī/ qb⁹ etiā celeste
p̄miū fabricat. **E**t sicut sunt q̄tuor ternarij p̄ciosoꝝ
lapidū: sic r̄ndent eis quattuor trinitates p̄fectionū.
Q **P**ria trinitas lapidū/ ē iaspis/saphir⁹/calcedoni
us: q̄ sigāt fidē/ que dz h̄re p̄ciosam ⁊ nobilē trinitatē
Q **F**ides nāq; dz esse uiuēs nō mortua. ⁊ hoc signat
iaspis: q̄ est viridis coloris. **C**olor enī viridis i herba
vel plāta vel arbore: signū ē vite. et ec̄uerso signum
est q̄ vita plante deficit q̄n̄ viroz ei⁹ marcescit. sic q̄n̄
in hoīe est viroz honestatis ⁊ bone opatiōis: tunc est
maxim signū ē cordis viuētis. alias ei⁹ fides mortua
est/ ⁊ informis/ nec ē fundamētuz edificij celestis. **E**t
sicut iaspis fugat fantasinata: sic fides viuēs ⁊ virēs
per bona opa/vitat oīa diaboli machinamenta.
Q **F**ides etiā dz ē celestis/nō terrea. i. de celestibus
bonis/nō de opibus terrenis anxia celestis ⁊ diuina
nō hūane rōni inira. qz dicit **Breg.** **F**ides nō habet
meritū: vbi humana ratio prebet expimētuz. **E**t hoc
signat saphirus qui habet celestē colorē sicut celum
serenum. **E**t sicut nobilis saphirus fugat venenosa ⁊
mortificat araneā: sic x̄a fides venenosis suggestio
nibus resistit ⁊ culpā in corde occidit/ac de corde ex
pellit. **U**n̄ d̄ **Actuū. xv.** **F**ide purificans corda eoz.

Glorie paradisi fo. cviii.

¶ Tercio fides debet eē fortis/non infirma/ p̄tra p̄
secutiōes ⁊ picula vniuersa ⁊ diabólica nocumenta.
q̄z d̄r. i. petri q̄nto d̄ diabolo. cui resistite fortes ī fide
Et hec signat calcedoni⁹/ q̄ in colore ē pallid⁹ ⁊ oīs
sculpture repulsiuus. oī nāq̄z sculpture resistit: ⁊ nul-
lam recipit. sic qui h̄z vcrā fidem: vtiq̄z p̄ penitentiā
est pallidus ⁊ mortificat⁹. sed nullā sculpturā extra-
neam peccati recipit: sed secū p̄seruat solā imaginē
dei/ ad quā est creatus. **¶** Nō nota q̄ diabolus in qui-
busdam nō inuenit fidem catholicā vel fortē: in illis
sculpsit ⁊ format figuram leonis. i. peccatum sup̄bie.
¶ In quibusdam figuram drachonis. i. peccatū inuidie.
¶ In quibusdam figuram canis: id est peccatum ire.
¶ In quibusdam figuram talpe. i. peccatum auaricie.
¶ In quibusdam figuram asini. i. peccatum accidie.
¶ In quibusdam figuram lupi: id est peccatum gule.
¶ In quibusdā figuram vrsi. i. peccatū luxurie. **¶** Cōtra q̄d
monet nos apostolus Ro. xii. Nolite cōformari huic
seculo: id est peccis que fiunt in hoc seculo.

¶ Scda trinitas lapidū est smaragdus/ sardonix/ ⁊
sardius. Et isti tres lapides preciosi signant spem q̄
habet similiter nobilem claritatem. Est enim

Spes venie. **¶** Spes venie figurat p̄ smaragdū
Spes gratie qui colorem habet viridem ⁊ grati
Spes glie. osum ⁊ curat diuersas infirmitates
⁊ specialit̄ morbū caducū. **¶** Color viridis ⁊ gratiofus
in smaragdo/ signat virtutem gratie que incipit per
spem venie reuiuiscere in viro penitenti ⁊ cōrito. Et
sicut color smaragdi est valde gratiofus: sic cōuersio
peccōris per penitentiā reuiuiscētis/ est gratiofa deo
⁊ angelis. **¶** Unde d̄r **Luce. xv.** Gaudū est angelis dei
sup̄ vno peccōre penitentiā agēte. Et sicut smaragdus

fugat febres / r curat morbum ca luctu: sic spes venie
fugat tētatiōes / r sanat oē pctm. qz vt dī in psal. **Hō**
derelinquet oēs qui sperant in eo. **Et** in puer. dicitur
Septies in die cadit iustus: r resurget. Septies i die
cadit per ruinā septiformis culpe. s. supbie / ire / auas
ricie / accidie / gule / inuidie / r luxurie. r tamē resurget
in virtute r in efficatia septiformis gratie.

¶ Spes aut gratie est qua qs non pfidit de viribus
ppriis / nec de diuitiis: sed solū de gratia dei. vt dī in
Leuitico. Maledictus hō qui pfidit in hoie: r ponit
carnē brachiū suū. i. carnalē hoiem fortitudinē. **Et**
sequit. **Beatus vir qui pfidit in dño: r est dñs fiducia**
eius. **Talis q̄ non solū sperat in oib⁹ bonis / r in ma**
lis de sola gr̄a det: recte figurat per sardonice. **Hā**
sardonix ē tricolor: i n ymo niger / i medio cādid⁹ / in
supmo rubicū d⁹. **Quia spes gratie facit tria bōa in**
sperāte. **Facit ei yma. i. terrena nigrescere r otēnere**
r yma i ferni timere. **Facit i medio. i. in corde cādidū**
id est castū esse. iuxta illud psal. **Cōr mūdū crea i me**
deus. **Facit etiā in supmo. i. in deo rubescere p caris**
tatem: r vino dilectiōis dei r primi odoriferū eē. vt
dī **Eccl. i. Sup vinū. i. plus q̄ vinū diligāt te. Et sicut**
sardonix facit hoiem humilē / r pudicū / r caritatiū:
sic spes diuine gr̄e facit hoiem descēdere / r de ppriis
meritis nō supbire / r in solo deo sperare. qz specialit̄
de presumētibus de se dī in psal. **Ecce homo qui non**
posuit deum adiutorem suū: sed sperauit in multitudine
diuitiarū suarū / r preualuit in vanitate sua.

¶ Spes gr̄ie ē certa r securā expectatio futuri r eter
ni boni: ex gratia r meritis pueniens. vt dicit magī
sententiarū. **Ista gr̄ia figurat per sardiū qui est rubei**
coloris / eo q̄ spes regni celestis fuit martirib⁹ causa

De gloria paradisi | fo. cix.

effusionis pprii sanguinis. De quibus dicit apoc. vii. Ipsi sunt quoniam venerunt ex magna tribulatione: et lauerunt stolas suas in sanguine agni. in christi passionis sanguine rubicundi. Iuxta illud quod dicitur ysa. lxiii. Quare rubrum est vestimentum tuum. dicitur in persona dei patris. i. quare corpus tuum per innocentiam candidum est passionis sanguine cruetatur. Et sicut sardius gaudium accedit et timorem expellit et hominem audacem reddit. ita ad hanc spes glorie accendit in homine gaudium spirituale et celeste: et expellit timorem mundanum et humilitatem et servilem. quod videtur dicitur in Jo. iiii. Perfecta caritas foras mittit timorem et tandem hominem reddit audacem. contra hostium tribulationem et persecutionem: de domino presumere. ut dicitur Iudith. vi. Non derelinquis presumens de te: et de tua virtute gloriantes humilias.

Tertia trinitas lapidum est: crisolitus: berillus et thopasus. Ipsi tres lapides signant caritatem que habet similitudinem suam nobilissimam trinitatem. Debet ei caritas habere tria. scilicet. Speciosam puritatem.

Fructuosam bonitatem.

Candidosam veritatem.

Debet ei caritas esse puritate speciosa ut non sit imunda. bonitate fructuosa: ut non sit dilectio vana.

Veritate radiosa: ut non sit dilectio ficta. Ista trinitatem nobilissimam caritatis describit apostolus in prima thessal. i. dicens.

Finis precepti est: caritas de corde puro et conscientia bona et fide non ficta. Virtus enim caritatis ut dictum est: est speciosissime puritatis: ideo dicitur de conscientia bona. est radiosissime bonitatis: ideo dicitur de corde puro. est fructuosissime veritatis: ideo dicitur de fide non ficta.

Prio igitur caritas debet esse puritate speciosa et de corde puro. ut non solum sit dilectio impura vel imunda vel coinquata sine luto cupiditatis: qualis est amor di-

nitarum t̄pallū: sine fumo vanitatis/qualis ē amor
pompar seculariū. **T**alis caritas figurat̄ i crisolito/
q̄ est gēma valde nobilis: scintillas emittēs vt ignis
capacissima. qz si iuxta ignē ponat̄: citissime ista maē
Tertū est ei q̄ ignis est purissime virtutis. est ei virtus
igne caritat̄ istar ignis. qz sicut ignis aufert oēm
rubiginē ⁊ impuritātē de auro ⁊ argēto ⁊ oī metallo
et reddit ip̄m purū ⁊ lucidū: sic caritat̄ incēdiū tollit
de corpore hūano oēm fetorē pcti: ⁊ facit ip̄m mundū.
Sicut ei crisolitus est amatiuus ⁊ capax ignis/ quia
iuxta ignē positus: statim ad se trahit ⁊ rapit ignē: sic
cor purū cui appropinquat ad deū/ q̄ est ignis cōsumēs
fīm aplm. **Heb. xii.** Sētens ignē diuinū: statim ardē
tissime desiderio inītar crisoliti/ rapit ⁊ trahit in se di
uinam dilectionē. **I**ncorruptio enī facit eē p̄xim deo
vt dī sap. vi. **A**ppropinquatio ad deū: facit ignē diuinū
num rapere ⁊ trahere ad seip̄m. **E**t iō saluator n̄r vt
nos possit igne sue caritatis incendere: dignatus est
nobis appropinquare. **A**n dicit̄ **Luce. xii.** Ignē veni
mittere in terram: ⁊ quid volo nisi vt ardeat?

¶ **S**ecūdo caritas d̄z esse in bonitate fructuosa ⁊ p̄scia
bona: vt nō sit dilectio iūtilis ⁊ vacua. qz dī. i. **Jo. iiii.**
Non diligam? X̄bo neq; ligua: sed ope ⁊ virtate. **E**t
Greg. in moralib⁹. **A**mor dei nunq̄ est ociosus: opat̄
enī magna/ si est. si aut̄ opari renuit: amor non est. qz
p̄batio dilectiōis: exhibitio ē opis. **I**ste amor signat̄
p̄ berillū/ q̄ est lapis viridis ⁊ aliq̄tūlū pallidus/ ⁊ in
figura sex āgulo x̄p̄ pollitus. qz q̄ h̄z caritatē: debz ad
p̄xim virere p̄ honestā p̄uersationē: debet pallefcere
ad seip̄m p̄ carnis mortificationē. **D**ebet etiā sex an
gulos h̄re ad pauperem ⁊ egenū per cōpassionem et
opey m̄ie exhibitioēz: que sunt in numero senario. vt

Glorie paradisi fo. cx.

dicitur **Mathei. xxv.** Saluator noster qui est verus iudex qui de ipis i iudicio habet q̄rererōem. **Asturi** et dedistis michi manducare. **Situi**: et dedistis michi bibere. nudus erā: et cooperuistis me. **hospes** eram: et recepistis me. **infirmus** fui: et visitastis me. **in carcere** fui: et venistis ad me.

Tercio caritas debet eē **xitate** radiofa: et **fide** nō ficta: vt nō sit dilectio simulata aut palliata / s; luiofa qz d̄r **Prie Jo. ii.** Qui diligit fratrē suū. in luie masnet. qz qui caritatē habet. per exēplū bone p̄e: satio nis et honestatis luget. **Hāc** figurat thopasius q̄ in duobus colorib⁹. s. aureo et ethereo splēdet: et oīz gēmax sperat claritatē / in cōspectu sui. puocat aspiciētē. **Duo** colores thopasii signant dilectionē dei et primi **Ethereus** color signat dilectionem dei / et aureus dilectionem proximi. quia vnus est color celestis / et alius terrenus. quia in his duobus tota lex p̄det. **Et** sicut thopasius superat oēm claritatem oīm gemmarū: ita caritas est maior oīm virtutum. vt dicit **ap̄lūs Prie coz. xiii.** **Et** sicut thopasius recipit i se qualitātē oīm gēmax: sic caritas facit oīm opa virtutū. **Quia** dicit **Prie coz. xiiii.** Caritas patiēs est: et ita exercet opus patiētie. **benigna** ē: et ita exercet opus benignitatis et mīe. **Et** sequitur. **Di** a suffert / oīa credit / oīa sustinet **Unde** **Prosper** dicit in libro de vita et cōplatiua qz caritas est mens et aīa oīm virtutum / qz ip̄a est sicut aīa et **xitutes** aīe sunt potētie siue vīes. quia sicut anima facit oculum videre / aurem audire / pedes ambulare et sic de aliis: ita caritas facit oculū mentis ad pauperem aperire / aures diuina p̄cepta audire / et man⁹ opera iusticie exercere. et ita de oīb⁹ aliis bonis que caritas tan q̄ sibi. ppriauult oīa adimplere.

Quarta trinitas lapidū preciosorū est crisopassus
facit⁹ / r amethyst⁹. Ista trinitas lapidū sigāt iusticiā
r equitatē gñalem q̄ splendor est oīs x̄tūis / ex qua
oēs viri boni oīa bona noiānt. vt dicit tullius de offi
ciis libro. iiii. Ista s̄l̄r h̄z quādā nobilitatē. Cū enim
iusticia sit x̄tus vnicuiqz reddēs qd̄ suū ē: vt ait Am
brosi⁹ libro de officiis. Iusticia est x̄tus vnicuiqz qd̄
suū est reddēs. Reddit igit̄ oīs homo per iusticiam.
Sibi ipsi p̄tinētiam. **P**ro x̄tio iusticia reddēs hoī
Proxio amicitiam. p̄tinētiam significat p̄ crisos
Deo honorificentia. passum qui est lapis igneus
de nocte / r aure⁹ de die. in quo significat p̄tinētia viri
iusti / qui sp̄ est splendor / siue in aduersitate tentati
onum: q̄ figurat p̄ noctem. siue i p̄speritate deliciaz
que significat per diem. Nā istis duobus p̄cipue p̄ti
nētia vel castitas ipugnat. s. tentatiōibus hostis / r fo
mētatione carnis. Nā plures vincūt in p̄speritate
deliciaz: q̄ i aduersitate tētationū. iuxta qd̄ d̄r in p̄s.
Cadēt a latere tuo mille: r decē milia a dextris tuis
Latus aut̄ sinistrū signat tētatiōes diaboli / dextrū
x̄o sigāt delicias mūdi. Pauciores igit̄ sūt q̄ cadūt
aduersitate tētatiōis / r plures qui labunt̄ in t̄p̄alib⁹
abundātis. Bñ aut̄ est iusticia istar crisopassii ignea
r aurea: qz ad custodiā castitat̄ occurrit iusticia duo
bus modis. s. recte ascēdendo ad celū sicut ignis / p̄si
derādo bona celestia r eterna. ne forte illa p̄ momē
taneam luxurie delectationē amittat / In p̄sōa taliū
d̄r in psal. Dñe q̄s habitabit in tabernacu^o tuo: aut
quis req̄scescit in mōte sc̄to tuo? Et r̄ndēt Qui īgredi
tur sine macula: r opat̄ iusticiā. Nullū op⁹ videt̄ ma
ius eē iusticia / q̄ delectationi momētaneae bona cele
stia r et̄na p̄fert. Occurrit etiā vir iustus custodie ca

De glia paradysi | fo: cxi.

statis instar auri quod est ponderosissimū / quando
rectissime et velociter descendit ad centrū. i. ad infernū
considerādo ne forte delectatione momentanea et mo-
dica: icurrat eterna supplicia. qz dicit **Gre.** **Momen-**
taneū est qđ delectat: sed eternū qđ cruciat. Ita descē
debat ad infernū ezechias vt dī ysa. xxxviii. **Ego dixi**
in dimidio dierū meorū vadā ad portas inferi. **Optie**
nāqz psuluit p dimidio dierū suorū q vadat hō ad infer-
nū in dimidio vite sue. i. dū ē iuuenis et san⁹. et hoc per
diligentē cōsiderationē: vt postea nō descēdat in fine
vite sue per eternam dānationem.

Secdo iusticia reddens primo suo amicitia: signatur
per iacinctū / qui est lapis p̄ciosus / hñs colorē ceruseū
quasi celsi. **Iste lapis** format se aeri. **Uñ** in nubo est
nubil⁹: in sereno est serenus. **Color celic⁹** vel cerule⁹
in iacincto sigāt diuinū amorē et celestē p desiderium
in viro iusto. qz amicitia que ipenditur primo: debet
radicari in celo. i. i amore diuino. **Iurta** qđ dicit apl's
Ephe. iii. **In caritate radicati et fundati.** **Quia** vt ait
Greg. **Ille caritatē vaciter hz:** qui et amicū diligit in
deū: et inimicū diligit p̄p̄ deū. **Bene** aut iacinct⁹ est
in nubo nubil⁹ / et in sereno sereno⁹: qz vir iustus semp
vult gaudere cum gaudētibz / et flere cum fientibus.
vt dicitur ad **Romanos. xii.**

Tercio iusticia reddens honorificentia deo signatur
per ametistū qui iter om̄s gēmas purpureas obtinet
p̄ncipatum: sic et iusticia est preclarissima virtutum. vt
ait p̄hūs in ethicis. libro. v. **Ametist⁹** ē etiā ex colore
purpureo et violaceo p̄mixtus / et flamas ex se emittit.
qz vir iustus q̄ vult deū honorare. d̄z habere tria. d̄z
esse instar ametisti purpure⁹ sicut rosa. i. iocū dus i lau-
de diuina. **Qz** rectos decet collaudatio. vt dī in psal.

Debet etiam esse violaceus. s. sentire modica de se ipso
et magna de deo. ut dicit saluator **Luce. xvii.** **A**uz oia
benefeceritis: dicite/serui inuiles sumus. qd debuim?
facere non fecim?. Debet etiam vir iust? esse flame?. sicut
helyas qui erat quasi ignis. cui? xbu sicut facula arde-
bat. ut dicit **Eccliaslici. xviii.** **D**e cui? zelo flameo dicit
Tercii Regu. xix. zelo zelatus sum pro dno deo exer-
citum. et hoc est proprium opus iusticie. s. pro diuino
amore zelare.

Secundo illa gloria celestis habet amantissimam societa-
tem. qz sancti coram deo semper faciunt choream omni iocunditate
plena. **U**n nota quod in illa celesti chorea vel balla-
ta sunt tria deuotissime consideranda. scz.

Innumerabilis cetus.

Intermittibilis circuit?. **V**ere beata est illa chorea cui
Inestimabilis cantus. **I**us cetus infinitas/cuius
circuitus eternitas/cuius cantus felicitas.

Primo igitur in illa celesti chorea est ceter? vel exercit?
infinitus. i. non nobis: sed soli deo cognit?. **I**bi est rex
christus tamquam monarcha precipuus? et cesar august? ibi est
regina cum puellis. i. virgo marie. s. maria cum virginibus
sctis. **I**bi sunt agelli tamquam nobilissimi regis domicelli.
Ibi sunt patriarche et prophete sicut collaterales et regis
consilarii: quibus tamquam senioribus? et expertis reuelat misterium
consistorii sui. **I**bi sunt apostoli tamquam regis senescalli ha-
bentes plenitudinem potestatis. qz rex reputat factum quod ipsi
faciunt sibi factum. **I**bi sunt martyres sicut tenuissimi
regis milites/qui pro fide vicerunt tria regna. s. mundi car-
nis et diaboli. **I**bi sunt sancti pontifices professores et doctores.
Sicut videmus quod rex nobilis et illustris/qualis est rex
regum et dominus dominantium/non solum habet milites in aula: sed cler-
icos in capella celebrantes/prodicantes et orantes **A**d ce

lebendum habet sanctos p̄t̄ifices / ad predicandum
r̄ scribēdū sc̄t̄os doctores / ad orandū r̄ psallēdum h̄z
sanctos anachoritas r̄ alios confessores.

Ultimo sunt ibi alii sc̄t̄i r̄ fideles inuerabiles. de qb̄
oib̄ d̄r apo. vii. **V**idi turbā magnā quā dinumerate
nemo poterat ex oib̄ gētib̄ popul̄ r̄ linguis : stātes
āte throni agni amicti stolis albis r̄ palme ī manib̄
eor. **U**bi p̄ ordinē notāt q̄nqz laudes r̄ p̄uilegia br̄oz
sc̄z. **P**redestinatio ab eterno. **P**redestinatio semp̄-

Iustificatio a pct̄o.

Contemplatio deuota.

Conuersatio honesta.

Oportio fructuosa.

terna vel eterna inuit̄
in numero infinito. qz
turbā illā magnā ne
mo dinūerare poterat

Electorū n̄ qz numerus est nobis ignotus: et soli deo
agnit̄: qz ip̄e solus scit numerū. qz vt d̄r **S**cd̄o ad 1 thi.
ii. **N**onit d̄ns qui sunt eius.

Scd̄o notāt iustificatio iterna in illis quattuor. s. gē-
tib̄/tribub̄/populis/r̄ linguis: de quib̄ electi sunt
vocati. **I**n quib̄ monstrant̄ quattuor pct̄ozū differen-
tie: a quib̄ sunt per dei gratiam iustificati.

Ita qz p̄ gētes designat̄ pct̄m luxurie: qd̄ in gētib̄
ydolatrie regnauit p̄cipue. vt ait ap̄ls **R**o. i.

Per trib̄ designat̄ pct̄m auaricie qd̄ ī tribub̄ iacob
regnauit valde. qd̄ p̄z: qz p̄ terrena seruierūt / et ter-
rena ī p̄missiōe acceperūt. vt d̄r **ysa. i. S**i uolueritis et
audieritis me: b̄d̄a fr̄e cōcedetis. r̄ qd̄ pl̄ ē tm̄ cupidi

Si uari fuerit: qz ne terrena p̄derēt xp̄z occidēt. vt d̄r
Jo. xi. **P**er populos designat̄ pct̄m sup̄bie. qz popul̄
vt dicit aug. ē collectio ciuitatis que iuxta sn̄iam xp̄i
mōstrat sup̄biā. vt p̄z de illo qui noluit venire vocat̄
ad cenam / qui emerat villā **Luce. xii. Et** videm̄ qz
p̄pls. i. hitatores ciuitatis p̄p̄lo semelius cōsueuerunt

madira de sergio
cxii. dicitur
us. qd̄ dicitur
ē flamma. sicut
ut facula ante
florales br̄oz
o dno deo ex
ie. i. qz dicitur
nullum a societate
oia a iocūdo
bona uel mala
i. qz
Quilla chinea cu
n̄ritas iocū
tas
er̄ uel creuit
p̄. **Q**ui ei est re
ngit̄ de oia
ria cōd̄m̄
quis domell
nerales regu
a reuelat m̄lt
p̄a feracit̄
car facti ep̄i
icū s̄m̄m̄
m̄. s. m̄lt̄
stoc̄e r̄ d̄ct̄
st̄ris. **U**lt̄
m̄ aut̄. **S**cd̄o
re vocat̄ **S**cd̄o

resistere/melius acquirere / r magis eē supbi r pōposi
Per linguas signatur peccatum lingue.

Contemplatio deuota mōstratur in hoc q̄ stant ante
thronū:: qz contēplānt āte deū cogitātes assidue qua
liter e portet venire ad iudiciū suūz. **Iuxta** quod dicit
apl's **Secunde** cor. v. **Dēs** nos manifestari oportet
ante tribunal christi.

Conuersatio honesta notat p̄ hoc q̄ amicti sunt stol
lis albis. i. vesib⁹ candide cōuersatiōis. **Iuxta** qd̄ d̄r
1. an. v. Dilect⁹ me⁹ cādidus r rubicūdus. **Cādidus**
honestate/rubicundus caritate.

Operatio fructuosa signatur per hoc q̄ palme erant in
manib⁹ eoz. **Palme** nāqz que portātur i manib⁹ ele
ctoz/signāt fructus bonoz opez. sc̄m qd̄ d̄r **Lā. iiii.**
Ascendā in palmā: r apprehendā fructus eius.

Secundo in illa celesti chorea est p̄siderādus itermi
nabilis circuit⁹. qz semp erit in btis i gressus r egress
sus / r regress⁹ **Ingressus** adituitū diuinitatis egress
sus ad aspectū hūanitatis nr̄i saluatoris. vt habetur
Joh. xvi. **Et** sicut in aliis choreis est vn⁹ ducens totā
choreā: ita xp̄s ē et erit ille chorealis ductor ducēs ac
precedēs illā societate b̄tissimam **Et** ideo apo. vii. d̄r
q̄ agn⁹ qui in medio throni est reget eos: r alii sequē
tur agnū quocūqz ierit. **Apo. xiiii.** **Sed** sciēdū est q̄
illa btā chorea nō vadit ad sinistrā partē sicut chorea
mūdi: in signū q̄ est r vadit ad sinistrā inferni. s; ista
semp vadit ad dexterā p̄tē: in signū q̄ ē ad dexteram
dei qz ad sinistrā ponētur reprobi / r ad dexterā ponē
tur electi. vt d̄r **Mat. xxv.** **Prop̄** quod d̄r puer. iiii.
Uias q̄ adextris sunt nouit. i. approbat de⁹: q̄ aut̄ a si
nistris sunt: peruerse sunt.

Tercio in illa celesti chorea est p̄siderādus ietermi

De glia paradisi fo. cxiii:

nabilis cātus ⁊ admirabilis. Et iō nota q̄ sicut x̄ps
precedit gressu: ita p̄cedet cātū. Et primo cātabit sue
virgini matri: dicēs **Quid michi ⁊ tibi mulier. Jo. ii.**
quasi diceret **Michi ⁊ diuinitas ⁊ humanitas: et tibi**
est x̄ginitas ⁊ fecūditas Michi diuinitas ⁊ hūanitas
qz de⁹ suz ⁊ hō. ⁊ tibi fecūditas et x̄ginitas qz mater
es ⁊ virgo **Michi diuinitas ex x̄gine p̄fe: ⁊ hūanitas**
ex x̄gine m̄re. tibi x̄ginitas sine labe ⁊ fecūditas sine
semie. Ad hec maria tāq̄ dulcis tympanistrīa r̄ndet
dulcissimam cantilenā **Luce. i. Magnificat aīa mea**
dñm ⁊ exultauit spūs meus. ⁊c.

¶ Secūdo x̄ps cātabit angelicis spiritib⁹ cantū q̄ scri
bitur in psal. **Bñdicite āgeli potētes virtute: faciētes**
verbū eius: ad annūctandū vocē sermonū eius. Vos
q̄ estis āgeli. i. nūci discurretes. vos qui estis potētes
virtutes. i. mirabilia opantes qui facitis x̄bū mesi. i.
meis ip̄eritis obediētes ⁊ alios obedire faciētes. Ad
hūc cātū x̄pi r̄ndent sancti āgeli cātilenā que scribit̄
apo. vii. **Bñdictio ⁊ claritas ⁊ sapientia ⁊ gr̄az actio**
honor virt⁹ ⁊ fortitudo deo n̄ro in secula sclōz amen.
Tibi x̄pe sit bñdictio in carnatiōe. claritas in natiuitate
sapientia in p̄dicatiōe gratiaz actio in redēptiōe
passione ⁊ morte: honor in resurrectiōe. virt⁹ in ascen
sione. fortitudo in iudiciū consummatione.

¶ Tercio x̄ps cātabit p̄iarchis ⁊ p̄phetis cātilenā
quā cātauit moysi in visione rubi. **Deus abrahā de⁹**
ysaac ⁊ de⁹ iacob: de⁹ patrū nostrorū misit me ad vos
Hoc nomē ē michi in eternū ⁊ hoc memoriāle meū in
generatiōe ⁊ gñationē. Christ⁹ enī ad sc̄tōs patres ⁊
p̄iarchas ⁊ p̄phetas sp̄aliter fuit missus qz de semie
electo. s. sc̄tōz p̄iarcharū ⁊ sp̄ū sancti operatione ex
maria x̄gine nat⁹. ⁊ qz sc̄tis p̄phetis ei⁹ aduētus fuit

singulariter reuelatus. **U**el potius cantet eis canticū
illū gratiosum qui script⁹ est **Exo. x. r.** **N**osip̄i vidistis
quid fecerim egyptiis / quō portauerim vos sup alas
aqlaz. **E**t sequitur **N**os eritis michi regnū sacerdotale
et gēs sc̄ā. **N**os ei submersis egyptiis. i. mūdi amato
rib⁹ i mari rubro. i. in pctō et tādē in iferno ad terram
p̄missiōis. i. ad hāc terrā viuētū p̄missaz adduxi. **E**t
ista cantilena sp̄aliū ē p̄phetaz et sup alas aqlaz vos
portauit. i. in pēnis cōtēplatiōis angelice vos eleuauit
ad speculandū aduentū meū et oīa miseria gratie. et
hec cātilena ē sp̄aliū p̄phetaz. **E**t eritis michi i regnū
sacerdotale qz a patribus x̄ps descēdit in x̄gine ma
ria que fuit de tribu sacerdotali et regia. q̄a pater do
mine nostre. scz **Y**oachim fuit de tribu iuda / et mater
eius **A**na fuit de tribu leuitica. v̄t p̄t̄z in hystoria et
hec est cātilena p̄munis patriarchaz. **E**t qz p̄f̄s arche
fuerūt reges et duces sicut patet in **D**auid et filiis suis
prophete vero fuerūt sacerdotes. sicut **S**amuel zacha
rias iohēs ba. **A**d istū canticū gratiosū et glosū r̄ndēt
sc̄i p̄f̄s arche et p̄phete illud canticū qd̄ scriptū est apo
quinto. vbi d̄f̄ q̄ **Q**uattuor aīalia et viginti quattuor
seniores cantabāt canticū nouum. dicētes **D**ign⁹ es
d̄ne accipe lib̄rū / et soluere signacula eius. qm̄ occisus
es: et redemisti nos in sanguine tuo. **E**t sequitur et fe
cisti nos deo nostro regnū / et sacerdotes. **T**u d̄ne sol⁹
dignus es aperire lib̄rū dei patris scriptū per spiritū
sanctum in pergameno virgineo tue carnis. **T**u enī
aperuisti septē signacula libri / de virgine carnē assu
mendo / et de virgine nascēdo / et in cruce p̄ nobis mo
rindo et ad infernum descēdendo et a mortuis resur
gendo / et ad celum ascēdendo / et ad iudiciū veniēdo
De istis septem articulis tue hūanitatī manifestasti

De glia paradysi fo: cxiiii

nobis archanum tue diuine miseratiōis scz misteriuꝝ humane redemptionis . Et ideo sequitur in cantilena: quoniam occisus est / et fecisti nos deo nostro regnum / r sacerdotes . Regnū / quia fecisti nos obedire preceptis tuis . sicut regnum obseruat dicta regis r sacerdotis / qz in mūdo fecisti nos offerre sacrificiū sps tribulati: et nunc in celo sacrificiū ppetue laudis pro beneficiis tuis immolamus tibi .

Quarto saluator cantat sanctis apostolis illam dulcissimam cantilenam que scripta est **Luce. xxii.** Vos estis qui permansistis mecum in tentationibus meis r ego dispono vobis regnum: sicut pater meus disposuit michi regnum vt edatis r bibatis super mensam meā in regno meo . r sedebitis super sedes duodecim iudicātes duodecim tribus israel . Vos estis / nō serui sed amici mei: r ego vester socius . Vos discipuli mei estis: r ego magister pedagogus . Vos fratres mei / r ego vester caritate germanus . quia fuistis picipes tribulationis mee: do vobis triplicem dignitatē glie superne . **F**acio enī vos reges omnipotentes celestes r hoc est quod dicit . **D**ispono vobis regnū sicut disposuit michi pater meus regnum . vos per grā m nō per naturā . **F**acio vos cōiunas celestis mēse vbi humanitas est eibus r deitas ē pot⁹ r hoc ē qd dicit vt edatis r bibatis sup mensam meā in regno meo . **F**acio vos nichilomin⁹ iudices celestis curie . **U**n seqtur / sedebitis sup sedes duodecim iudicātes . **z** . i . diuinū iudicium approbātes sicut enī pistorii assessores iudicantes xii . trib⁹ israel . i . vlem mltitudinē fidelis . qz fideles iā iudicati sūt . vt dī **Jo. iiii .** **Q**ui signāt etiā p nūeruz xii . tribuū israel q solū coluerūt vnū deū . **A**d hāc cātilenā rñdebūt scī apli cātilenam q scripta ē **Jo. vi.**

quam pro omnibus cantauit petrus: dicens. **D**ñe ad
quē ibim⁹: verba vite eterne habes ⁊ nos credimus ⁊
cognoscim⁹ qz tu es xp̄s fili⁹ dei viui. **A**redim⁹ in ver
bo ⁊ radio fidei merito ⁊ cognoscim⁹ claritatē visio
nis ī celo. qz tu es xp̄s. i. vnct⁹ oleo diuine miseratōis
balsamo odorifere cōuersatiōis / crismate dignissime
cōsecratiōis / regie sc̄z ⁊ sacerdotalis. fili⁹ dei in patrē
eternitate ⁊ maiestate deo patri ⁊ equalis.

Quāto xp̄s rex noster cātar sc̄tis martyrib⁹ cātilenā
illā que scripta est. **Mat. v.** **B**ti qui psecutionē patiū
tur pp̄t iusticiā: qm̄ ip̄oz ē regnū celoz. quasi diceret
sc̄tis martyrib⁹ graue fuit martyriū p̄dus qui psecu
tionē passi estis. **D**ign⁹ fuit martyrii titul⁹. qz pp̄ter
iusticiā: nō pp̄t culpā sustinistis. ⁊ iō magn⁹ fuit mar
tyriū fructus: qm̄ vestrū est regnum celoz. **A**d hāc cā
tilenā rident martyres gl̄iosi. ⁊ dicit cātilenam quā
in persona ip̄oz martyꝝ dicit apl̄s. **it. Thi. ii.** **E**t si cō
mortui sumus ⁊ conuinemus. si sustinuumus ⁊ conres
gnabim⁹. quasi diceret **L**abor noster est modice pas
sionis: sed magn⁹ est fruct⁹ diuine fruitionis. qz non
sunt p̄digne passionis hui⁹ t̄p̄is ad futurā gl̄iam que
reuelabitur in nobis. vt dicit apl̄s. **Ro. viii.**

Sexto xp̄s cantat sc̄tis p̄t̄ificib⁹ ⁊ doctorib⁹ et aliis
p̄fessorib⁹ ⁊ p̄mo sc̄tis pontificib⁹ cātilenā que scri
pta est. **i. petri. li.** **N**os autē genus electū / regale sacer
dotiū / gens sc̄tā / populus acq̄sitionis. **G**enus electuz
per p̄destinationē. regale sacerdotiū / p̄ subditoꝝ pte
ctionē gens sc̄tā / p̄ virtutū p̄fectionē ppl̄is acq̄sitiōis
per exēploꝝ edificationē / ⁊ diligentiam pastoralē.
Postea sc̄tis doctorib⁹ xp̄s cātar illud qd̄ scriptū est
Mat. v. **N**os estis sal terre. **N**ā sicut sal ē sapor oīz sa
poꝝ: sic expositio catholica doctorū est quasi p̄dimētū

De gloria paradisi fo. cxv

lacroz eloqoz. ⁊ sicut oia cibaria sine sale sunt in si-
da: sic xba sacre scripture / maxie legalia sacrameta
sine catholica expoe doctoz / vident simplicibus non
esse multu fructuosa. Et sicut sal pseruat carnes a pu-
trefactione xmiu: sic doctrina ⁊ expoe doctoz pseruat
carnales hoies a corruptione pctoz. **Eni** ppf ista vñ
collo. iiii. **Sermo vester semper sit sale conditus.**

C Septio xps carat oib⁹ scis monachis ⁊ anachor-
itis. i. solitariis / ⁊ oibus aliis pfefforibus cantu illu
q scriptus e ibide **Math. v.** Vos estis lux mundi. Sol
vñ lux mundi ad lram. ⁊ scis pfeffores dicunt lux mundi
p figurā. i. instar solis mundi illuantes splēdore ho-
nestatis. instar solis mundu inflāmātes / seruoze ca-
ritatis. instar solis mundu supantes: q̄titate x̄tutis
Nā s̄m astrologos / sol e octies maior q̄ terra. sic scis
viri mundanos excedunt octies x̄tute ⁊ gratia. i. octo
bitrudinibus vel x̄tutib⁹ / quas xps docuit in schola
sua tan q̄ in sua prima lectioe: dicēs. **Eni** paupes spū
Math. v. **Iste** nāq; octo bitrudies sūt quedaz gratie
pntes in q̄bus viri scis supant hoies mūdānos ⁊ car-
nales. **Ad** istā beatā cātilenā oēs vnānimit̄ pōtifi-
ces ⁊ alii doctores xpo rñdent cantu illu dulcissimuz
qui scriptus est in psal. **Trāsiuimus** p ignem ⁊ aquā
Per ignē / fortes i aduersis. per aquā hūiles in pro-
speris. ⁊ eduxisti nos in refrigeriū: felicitatis. sicut p
miserias. **Eni** saluator **Math. xi.** **Venite** ad me oēs q̄
laboratis ⁊ onerati estis: iugo pceptoz meoz / ⁊ ego
reficiam vos: plenitudine celestium gaudioz.

C Octauo carat xps xginib⁹ cātilenā illā q̄ scripta
est **Sapie. iiii.** **Q̄** pulchra est casta gnatio cū clari-
tate. casta gnatio dicit pudicia xginalis / p̄tinētia
vidualis / temperantia p̄iugalis. **Istis** tribus triplex:

claritas correspondet. **N**ā virgines habent claritatē
incorruptionis / ⁊ aurcole. vidue claritatē deuotiōis
interne. iuges claritatē successiōis benigne: ⁊ oēs
pariter habent claritatē odorifere fame / ⁊ opulentiōis
bone. **A**d hanc cantilenā **Virgines** ⁊ **ptinentes** rñdēt
illud canticū dulcissimū qđ scriptum est **Canticor. i.**
Oleū effusuz nomen tuū: ideo adolescētule dilexerūt
te nimis. **N**imis dicif. ppter ariditatē ptinētie. qz vt
dñ sapie. viii. **S**cio qñ aliter nō possum esse ptinens
nisi deus det. **E**t ideo dñ apoc. xiiii. **Q**uia nemo pote
rat dicere canticū illud scz **Virginale** / nisi illa centum
quadraginta quattuor milia qui c̄mpti sunt de terra
Humerus centenarius cōpetit **Virginibus** qbus daf
fructus centesimus. vt dñ **Luce. viii.** **Q**uadragenari
us p̄petit viduis: qz quadraginta signat statū peni
tentium. ideo tā moyses / q̄ helyas / q̄ xps / quadra
ginta diebus ⁊ quadraginta noctibus ieiunauerunt
Quattuor p̄petunt iugatis castitatē amāribus. qz
fm doctrinā quattuor euāgelistarū obseruare conant̄
iugalē thozū. iuxta illud ap̄stoli **Heb. xiii.** **H**onora
bile nubiiū in oibus: ⁊ thorus imaculatus. **M**illena
rius **No** p̄petit oibus ptinētibus. qz p millenariū qui
est limes ⁊ terminus oīm numeroz: signatur celeste
gaudiū / qđ est finis oīm desiderioz. vt dicitur i psal.
Satiabor cum apparuerit gloria tua.

Altio xps cātabit cōiter oibus sanctis illā dulcis
simā cantilenā q̄ scripta ē **Mat. xxv.** **V**enite bñdicti
p̄ris mei: p̄cipite regnū qđ vobis paratus ē ab origine
mūdi. **V**enite bñdicti p̄ris mei / per grē adoptionē / p
quā estis filii ⁊ fratres mei. **Q**z vt ait ap̄ls **Ro. viii.**
Si filii / ⁊ heredes. heredes qđ dē det: cohēdes aut̄ xpi
qđ vobis paratus ē ab origine mūdi: per eternā p̄dē.

Glorie paradisi fo. cxvi

inationem: p quā estis eterna placencia electi. **Ad**
istā cantilenā xpi rñdebit altissime totus chorus vel
chozea/vel ballata scōr/illū cantū qui scribit. i. thi.
pio. **Regi** seculorū imortali inuisibili: soli deo honoz
et glia in sc̄la seculorū amen. **Tibi** in q̄ dñe q̄ es oim
seculorū p nobis tm̄ humiliatus. tu imortalis/ qui p
nobis in cruce es mortuus. tu inuisibilis/ qz tm̄ nobis
visibilis. tu solus sanctus ī maiestate/ nobis tm̄ misē
ricorditer associatus. tu es oīpotens/ p nobis tamē
homo factus es. tibi in q̄ honoz/ ex creatione/ gloria
et redēptione: in secula seculorū/ ex eterna saluatiōe.
amen/ ex oim pmissōr tuorū certissima adimpletiōe
Tandem omnes sancti dicent alter ad alterū illum
sacratissimum hymnum et trisagium gloriofuz quod
scribit in ysaiā. **Sanctus/ sanctus/ sanctus: dñs deus**
sabaoth. vel exercitiuz. pleni sunt celi et terra gloria
eius. **Quis** est tanta virtus q̄ qui dicit illū/ a morte
subitanea et fulgure et oibus tribulatiōib⁹ est securus
vt ait **Damasceus** libro. iii. **Propter** qd̄ statuit sc̄tā
synodus calcedonēsis quarta/ hoc trisagium sc̄tē trini
tatis a fidelibus dicit: s̄ oēs stellationat⁹. i. minas diui
nas. vt ait **Damasceus** ibidē. f. **Agyos/ otheos.** sc̄tū
de⁹. agyos/ yskyzros: sc̄tū fortis. agyos/ athanatos
eleyson/ ymas. sanctus et immortalis miserere nobis
In quo trisagio sancti faciūt spāliter tria: scz trinita
tem cōfitentur in vna essentia: dicentes sanctus/ san
ctus/ sanctus. potestatē et iudicia admirātur dicētes:
dñs deus exercitiū. pietatē et bñficia venerant addē
tes: plena est oīs terra tam viuentium q̄ mortētum
glia eius. i. mīa/ eius: in qua deus precipue ostēditur
glīosus. vt exponit glosa. **Ro. iii.** **Dēs** enim peccauē
runt/ et egent gloria dei que est infinita. **Ad** quam

gloriā nos pducatur / et participes efficiatur ductor: illius
chorae iesus Xginis filius: qui cū deo patre et spiritu
sancto vni solo deo viuo et vero est honoz / imperium /
maiestas per infinita seculoz secula. Amen.

¶ Dñica prima aduentus.

Abiciamus opa tenebrarum

et induamur arma lucis. **Ro. xiii.** In aduentu magni
regis et principis: expiatur sordes: et parantur vestes
Et ideo apłs in his Xbis p hūc modū / ppter summi
regis aduētum ad faciendū hec duo spāliter nos in-
uitat. **Primo** ad viciozum sordes expurgādas: cum
dicit Abiciamus opera tenebray.

Secūdo ad virtutum vestes preparandas: cū addit
et induamur arma lucis.

¶ Priore igit dēmus expurgare sordes vicioz. et ppē
tria q̄ sunt i pctō. **Requere** i materia de pctō in cōi. fo. iiii

¶ Secūdo debem⁹ vestes Xnutū ppare. et spālī vestē
caritatis. sicut videm⁹ q̄ vestis nobilitoz portat in se
stis p̄cipuis. **De** hac veste q̄re in materia de caritate
fo. lvi.

¶ Dñica scda aduentus.

Deus autē spei repleat vos oī

gaudio. **Ro. xv.** Quia a viris spālibus sunt debiles
sustinēdi / et tristes p̄solādi: idcirco apłs in Xbis ppo
sitis duo facit. **Primo** enī p̄mittit debilibus sustēra
tionem: cum dicit Deus autē spei.

¶ Secūdo tristib⁹ p̄solationē: cū addit / repleat vos oī
gaudio. **ps.** Spera i dño. seq̄tur. et pascere i diuitiis
eius.

¶ Primo dico q̄ spālī sustēratio est vir
tute spei. **Quere** in materia de spe. fo. lii.

¶ Secūdo spālī cōsolatio est in gaudio Xnutis. **¶ An**